

Tämä sivu on konekäännetty [Linkki]. Konekäännökset voivat sisältää virheitä, jotka saattavat heikentää selkeyttä ja tarkkuutta. Oikeusasiamies ei vastaa mahdollisista epäjohtonmukaisuuksista. Tietojen luotettavuus ja oikeusvarmuus varmistuvat lukemalla edellä linkitetty lähdekielinen versio (englanti). Lisätietoja on [kieli- ja käännöskäytännössämme \[Linkki\]](#).

Päätös asiassa 2172/2005/MHZ - Neuvoston puheenjohtajakauden sponsorointi

Päätös

Kanteluasia 2172/2005/MHZ - Tutkittavaksi otetut kantelut, pvm 26/07/2005 - Päätökset, pvm 04/12/2006

Kantelija kirjoitti neuvostolle ja ilmaisi huolensa neuvoston puheenjohtajakauden kaupallisesta sponsoroinnista. Hän viittasi erityisesti Irlannin puheenjohtajakauden (tammikuu-kesäkuu 2004) sponsorointiin. Sihteeristö vastasi toimittavansa kantelijan kirjeen entiselle puheenjohtajavaltiolle Irlannille ja nykyiselle puheenjohtajavaltiolle Luxemburgille. Kantelijalle antamassaan vastauksessa puheenjohtajavaltio Luxemburg tiedotti kantelijalle verkkosivustaan ja ilmoitti, ettei sillä ollut sponsoreita.

Kantelija väitti, ettei neuvosto ollut vastannut hänen tiedusteluunsa puheenjohtajakauden kaupallisesta sponsoroinnista. Hän vaati saada vastauksen tiedusteluunsa.

Lausunnossaan neuvosto asettui sille kannalle, ettei puheenjohtajakauden kaupallinen sponsorointi kuulunut neuvoston vastuulle yhteisön toimielimenä.

Oikeusasiamiehen mielestä neuvoston vastaus kantelijan esittämiin seikkoihin oli riittämätön, ja hän ehdotti neuvostolle sovintoratkaisuna, että se voisi harkita tarkistavansa ja täydentävänsä kantelijalle antamaansa vastausta i) myöntämällä, että puheenjohtajakauden kaupallinen sponsorointi kuuluu neuvoston vastuulle yhteisön elimenä, ja ii) ilmaisemalla olevansa halukas toteuttamaan asianmukaisen määräajan kuluessa toimenpiteitä, joilla tällainen sponsorointi estetään, tai säätelemään sponsorointia siten, että yksityisten etunäkökohtien ja julkisten velvoitteiden välillä mahdollisesti ilmenevät ristiriidat saadaan hoidettua asianmukaisesti.

Neuvosto ei hyväksynyt oikeusasiamiehen sovintoratkaisuehdotusta lausunnossaan jo esittämänsä näkemyksen perusteella.

Oikeusasiamies katsoi, etteivät lisätutkimukset neuvoston puheenjohtajuuteen liittyvää vastuuta

koskevasta yleisestä kysymyksestä olleet tarpeen, sillä kysymys oli ollut esillä toisessa tapauksessa (1487/2005/GG), jossa oikeusasiamies oli esittänyt Euroopan parlamentille erityiskertomuksen marraskuussa 2006.

Oikeusasiamies ilmoitti kuitenkin olevansa edelleen huolissaan siitä, että kansalaisten luottamus unioniin ja sen toimintaan saattaisi vaarantua, mikäli neuvosto ei vastaisi kehotukseen harkita toimenpiteitä puheenjohtajakauden kaupallisen sponsoroinnin estämiseksi tai sen sääntelemiseksi niin, että yksityisten etunäkökohtien ja julkisten velvoitteiden välillä mahdollisesti ilmenevät ristiriidat saadaan hoidettua asianmukaisesti.

Koska neuvosto oli sitä mieltä, että puheenjohtajakauden järjestelyt kuuluivat jäsenvaltioiden viranomaisille, oikeusasiamies päätti saattaa asian jokaisen jäsenvaltion tietoon. Hän kirjoitti asiasta näin ollen jäsenvaltioiden pysyville edustajille.

Strasbourg, 4. joulukuuta 2006

Hyvä M.

Teitte 12. kesäkuuta 2005 Euroopan oikeusasiamiehelle kantelun neuvoston vastauksesta kirjeeseen, jonka lähetitte neuvostolle 11. tammikuuta 2005.

Toimitin kantelun 26. heinäkuuta 2005 neuvoston pääsihteerille.

Neuvosto ilmoitti minulle 26.10.2005 tarvitsevansa enemmän aikaa lausuntonsa laatimiseen ja lähetti 22.11.2005 lausuntonsa englanniksi.

Neuvosto lähetti minulle 25.11.2005 lausuntonsa puolankielisen käännöksen. Toimitin teille lausunnon ja kehotin teitä esittämään huomautuksia, jotka lähetitte 30. tammikuuta 2006.

Yksikköni soitti Teille 22. maaliskuuta 2006 keskustellakseen sovintoratkaisun mahdollisuudesta kanteluunne.

Lähetin 12. huhtikuuta 2006 neuvostolle ehdotukseni sovintoratkaisusta kanteluunne. Toimitin teille samana päivänä ehdotuksen jäljennöksen sekä puolankielisen käännöksen.

Neuvosto vastasi 24.5.2006 ehdotukseeni englanniksi. Komissio lähetti vastauksesta myös puolankielisen käännöksen, jonka lähetin Teille kehotuksena huomautusten esittämiseen.

Lähetitte minulle 27. kesäkuuta 2006 huomautuksenne neuvoston vastauksesta ehdotukseeni sovintoratkaisusta kanteluunne.

Kirjoitan nyt kertoakseni teille tehtyjen tutkimusten tuloksista.

VASTAUS

Kantelija lähetti 11. tammikuuta 2005 neuvostolle kirjeen, jossa hän ilmaisi huolensa siitä, että neuvoston puheenjohtajavaltio Irlanti (tammikuusta kesäkuuhun 2004) oli saanut tukea yksityisiltä yrityksiltä (kuten puheenjohtajavaltion verkkosivustolla ilmoitettiin: <http://www.eu2004.ie/sitetools/sponsorship.asp> [Linkki]). Kirjeessään kantelija katsoi, että se, että yksityiset yritykset sponsoroivat puheenjohtajavaltio Irlantia, oli vastoin demokratian sääntöjä, olisi voinut johtaa sen riippumattomuuden menettämiseen ja olisi voinut aiheuttaa eturistiriitoja. Hän katsoi, että yksityisten yritysten ei pitäisi voida tukea EU:n johtajuutta; yksityisten yritysten harjoittamasta puheenjohtajuuden sponsoroinnista olisi luovuttava; ja että olisi tutkittava, onko tällaisella puheenjohtajavaltio Irlannin tukemisella ollut vaikutusta EU:n lainsäädäntöprosessiin.

Neuvoston pääsihteeristö ilmoitti kantelijalle 27. tammikuuta 2005, että hänen kirjeensä oli toimitettu puheenjohtajavaltio Irlannille ja puheenjohtajavaltio Luxemburgille (tammikuusta kesäkuuhun 2005), jotta nämä voisivat ottaa kantaa tähän kysymykseen. Kantelija ei kuitenkaan ollut saanut vastausta 20. huhtikuuta 2005 mennessä. Tuolloin hän teki oikeusasiamiehelle kantelun (1618/2005/MHZ), joka koski neuvoston vastaamatta jättämistä. Oikeusasiamiehen puututtua asiaan puheenjohtajavaltio Luxemburg lähetti kantelijalle vastauksen 30. toukokuuta 2005 ja jäljennöksen oikeusasiamiehelle. Oikeusasiamies ilmoitti kantelijalle 31. toukokuuta 2005 päätöksestään lopettaa asian käsittely sellaisena kuin toimitettiin, mutta huomautti, että tämä päätös ei merkinnyt puheenjohtajavaltio Luxemburgin hänelle lähettämän vastauksen sisällön arviointia.

Puheenjohtajavaltio Luxemburgin kantelijalle lähettämä vastaus sisälsi yhteenvedon kantelijan kyselyistä ja tiedoista, jotka koskivat puheenjohtajavaltio Luxemburgin verkkosivustoa, mukaan lukien se, että puheenjohtajavaltio Luxemburgilla ei ollut verkkosivuston tukijoita.

Kantelija teki 12. kesäkuuta 2005 oikeusasiamiehelle tämän kantelun, joka kirjattiin numerolla 2172/2005/MHZ.

Kantelija väitti, että neuvosto ei ollut vastannut hänen tiedusteluunsa, joka koski yksityisten yritysten harjoittamaa puheenjohtajuuden sponsorointia.

Hän vaati, että hänen pitäisi saada vastaus kysymykseensä.

Väitteensä tueksi kantelija väitti, että neuvosto ei ollut noudattanut Euroopan unionin perusoikeuskirjan 41 artiklaa.

Tiedustelu

Neuvoston lausunto

Neuvosto esitti tiivistetysti seuraavat seikat.

Neuvoston pääsihteeristölle 11. tammikuuta 2006 lähettämässään kirjeessä kantelija väitti, että yksityiset yritykset sponsoroivat Irlannin puheenjohtajuuskauden osia, ja ilmaisi pelkäävänsä, että tämä seikka voisi vaikuttaa EU:n lainsäädäntöprosessiin ja siten häiritä sitä.

Koska asia ei koskenut neuvoston verkkosivustoa, pääsihteeristö ilmoitti kantelijalle 27. tammikuuta 2005 lähettävänsä tämän kirjeen entiselle puheenjohtajavaltiolle Irlannille ja puheenjohtajavaltio Luxemburgille (joka toimi tuolloin puheenjohtajavaltiona). Puheenjohtajavaltio Luxemburg vastasi kantelijalle 30. toukokuuta 2005, ja pääsihteeristö otti tehtäväkseen tämän vastauksen kääntämisen puolaksi.

Puheenjohtajavaltion organisointi, mukaan lukien päätös hakea sponsorointia puheenjohtajavaltion eri osa-alueille, on periaatteessa jäsenvaltioiden viranomaisten tehtävä. Asia ei kuulu neuvoston päätösvaltaan. Kyseinen sponsorointi oli Irlannin hallituksen asia. Vastineeksi Irlannin puheenjohtajakauden sponsorointielementeistä sponsorit saivat esittää puheenjohtajavaltion logon mainoksissaan ja tuotteissaan ja laittaa yrityksensä logot puheenjohtajavaltio Irlannin verkkosivustolle. "Irlannin *viranomaiset ovat huomauttaneet, että periaatteet ja prosessit, jotka vaikuttivat Irlannin sponsorointimalliin, tekivät mahdollisille sponsoreille selväksi, että tavaroiden ja palvelujen tarjoaminen puheenjohtajavaltiolle ei vaikuttaisi hallituksen poliittisiin kysymyksiin tai päätöksiin. Näin ollen neuvosto ei ymmärrä, miten kyseinen sponsorointi olisi voinut vaikuttaa lainsäädäntöprosessiin (joka koskee myös muita toimielimiä).*"

Saatuun kantelijan 11. tammikuuta 2005 päivätyn kirjeen neuvosto teki kaikkensa antaakseen kantelijalle vastauksen kohtuullisessa ajassa ja hyvän hallintotavan säännöstönsä mukaisesti. Pääsihteeristön tiedotusosasto ilmoitti kantelijalle 27. tammikuuta 2005, että se oli toimittanut jäljennöksen kantelijan pyynnöstä puheenjohtajavaltioiden Irlannille ja Luxemburgille "kuittausta varten". Puheenjohtajavaltio Luxemburgin vastauksen osalta neuvosto katsoi, että sen 30.5.2005 antama vastaus ei olisi voinut olla tyhjentävämpi, koska Luxemburgin viranomaiset tai neuvosto unionin toimielimenä eivät olleet vastuussa Irlannin puheenjohtajuuskauden järjestämisestä. Irlannin viranomaiset kirjoittivat kantelijalle 3 päivänä marraskuuta 2005.

Neuvosto päätteli, ettei se voinut syyllistyä hallinnolliseen epäkohtaan, koska se ei ollut vastuussa kantelijan väitteessä esiin tuodusta asiasta. Neuvosto totesi myös, että instituutiona yksityiset yritykset eivät ole koskaan tukeneet sitä.

Mitä tulee kantelijan väitteeseen perusoikeuskirjan 41 artiklan rikkomisesta, neuvosto huomautti, että Luxemburgin viranomaisten vastaus ei ollut päätös vaan näiden viranomaisten kirje, jossa käsiteltiin kantelijan huolenaiheita. Luxemburgin viranomaiset eivät voineet tehdä juuri muuta kuin viitata omaan verkkosivustoonsa. Sen vuoksi ne ilmoittivat kirjeessään kantelijalle, että puheenjohtajavaltio Luxemburgin verkkosivusto perustettiin Luxemburgin asianomaisten viranomaisten vastuulla eikä siihen sisällynyt ulkopuolisten rahoittajien tukea.

Neuvosto liitti lausuntoonsa myös jäljennöksen Irlannin viranomaisten kantelijalle 3. marraskuuta 2005 lähettämästä kirjeestä. Neuvoston mukaan tämä kirje oli vastaus kantelijan 11.1.2005 päivättyyn kirjeeseen, jonka pääsihteeristö toimitti Irlannin viranomaisille. Tämä kirje, joka alkaa esittämällä kantelijalle pahoittelunsa hänelle osoitetusta kirjallisesta viivästyksestä, jatkuu seuraavasti:

"Sponsorointijärjestelyjen onnistuminen viime puheenjohtajakausi kannusti Irlantia katsomaan, että vuoden 2004 puheenjohtajakausi tarjosi irlantilaisille yrityksille arvokkaan ja tärkeän tilaisuuden edistää sitä, mikä Irlannissa on parasta, erityisesti talouden, kaupan ja matkailun aloilla. Irlannin viranomaiset ovat muokanneet lähestymistapaansa muiden puheenjohtajavaltioiden tapaan pyytämällä yrityksiltä sponsorointitarjouksia. Kaikki sponsorointi oli tavaroiden tai palvelujen muodossa, eikä käteisponsorointia tarjottu tai harkittu. Päätös sponsoroinnin kutumisesta oli Irlannin viranomaisten asia, eikä se koskenut EU:n neuvostoa tai sen pääsihteeristöä.

Ottaen huomioon, että tietyt yritysryhmät voivat erityisesti tehdä sponsorointisopimuksen, ulkoasiainministeriö otti yhteyttä useisiin Irlannin yritystoiminnan kattoryhmiin selvittääkseen sponsorointimahdollisuuksia. Ennen näiden sponsorointisopimusten tekemistä kaikki sponsorointitarjoukset käsiteltiin ministeriöiden välisessä puheenjohtajiston suunnitteluryhmässä, jonka puheenjohtajana toimi ulkoasiainministeriö.

Irlannin hallitusta rohkaisi niiden yritysten määrä, jotka yrittivät sopia sponsorointijärjestelyistä joko koko puheenjohtajakauden ajaksi tai tiettyjä tapahtumia varten. Sponsorointi auttoi lisäämään puheenjohtajavaltion omistajuutta ja osallistumista siihen.

Vaikka julkiset ja paikalliset viranomaiset osallistuivat useimpiin tapahtumiin, tämä liittyi hallituksen sitoumukseen antaa täysi valtion tuki puheenjohtajavaltiolle, eikä valtion elimiä pidetty tässä yhteydessä tukijoina. Valtion viranomaiset vastasivat suurimmasta osasta Irlannin puheenjohtajakaudella aiheutuneista huomattavista taloudellisista kustannuksista.

Irlannin hallitus on korostanut useaan otteeseen, että sen lisäksi, että sponsoreille annettiin lupa käyttää puheenjohtajavaltion logoa tai että ne asettivat yritysten logot puheenjohtajavaltion verkkosivustolle, yksikään sponsoreista ei hakenut suosionosoituksia tai palautusta sponsoroinnistaan. Sponsoreille tehtiin myös selväksi, että tällainen sponsorointi ei vaikuta Irlannin hallituksen kantaan missään asiassa tai ehdotuksessa tai vaaranna sitä."

Kantelijan huomautukset

Kantelijan huomautukset ovat tiivistetysti seuraavat.

Kantelu koski yleistä ongelmaa, joka johtui siitä, että neuvoston puheenjohtajuutta olivat tukeneet yksityiset yritykset. Kantelijan 11. tammikuuta 2005 päivätyssä kirjeessä viitattiin puheenjohtajavaltio Irlannin verkkosivustoon, jolla sponsoroinnista ilmoitettiin, ainoastaan sen osoittamiseksi, että yksityiset yritykset olivat itse asiassa sponsoroineet puheenjohtajavaltiota.

Neuvosto ei ollut ottanut kantaa kysymykseen yksityisten yritysten harjoittamasta puheenjohtajuuden sponsoroinnista ennen tai jälkeen Irlannin ja Luxemburgin puheenjohtajuuskausien kantelijalle lähettämien vastausten.

Puheenjohtajavaltio Luxemburgin hänelle lähettämä kirje ei ollut vastaus hänen tiedusteluunsa, koska se keskittyi vain sen omalle verkkosivustolle.

Kantelija huomautti, että puheenjohtajavaltio Irlanti oli ilmoittanut, että sitä olivat sponsorineet irlantilaiset yritykset. Kantelija katsoi, että kansallisia etuja ei pitäisi edistää käyttämällä EU:n toimielimiä. Hän huomautti myös, että Irlannin puheenjohtajuuskauden verkkosivuston mukaan sitä sponsorivat myös johtavat kansainväliset yritykset, kuten Microsoft ja Dell.

Irlannin puheenjohtajakaudella kantelija oli erityisen kiinnostunut tiettyä direktiiviä koskevasta lainsäädäntöprosessista. Hän totesi, että puheenjohtajavaltio Irlanti oli ponnistellut voimakkaasti edistääkseen tämän direktiivin hyväksymistä, mikä näytti olevan erittäin edullista Microsoftille. Kantelija huomautti kuitenkin, että Euroopan parlamentti oli hylännyt kyseisen luonnoksen. Näin ollen kantelija kyseenalaisti neuvoston lausunnossaan esittämän toteamuksen, jonka mukaan sponsorointi ei olisi voinut vaikuttaa lainsäädäntöprosessiin. Kantelija pyysi neuvostoa tarkistamaan, oliko Irlannin puheenjohtajuuskauden yksityisten yritysten sponsoroinnilla ollut vaikutusta sen päätöksentekoprosessiin.

Lopuksi kantelija katsoi, että unionin demokraattisen toiminnan varmistamiseksi neuvoston olisi otettava vastuu neuvoston nimissä toteutetuista puheenjohtajavaltion toimista. Päinvastaisessa tapauksessa ja ottaen huomioon, että yhden jäsenvaltion kansallisilla viranomaisilla ei ole velvollisuutta tilittää toimistaan toisen jäsenvaltion kansalaisille, puheenjohtajavaltio, joka vaikuttaa kaikkia Euroopan kansalaisia koskevaan päätöksentekoprosessiin, ei olisi tilivelvollinen. Näistä syistä kantelija pahoitteli sitä, että neuvosto ei nähnyt mitään väärää puheenjohtajakautensa tukemisessa. Kantelija katsoi näin ollen, että neuvoston tai sen puheenjohtajavaltion sponsorointia ei pitäisi koskaan toteuttaa ja että neuvoston olisi muutettava omaa työjärjestystä kieltääkseen kaiken puheenjohtajavaltion sponsoroinnin.

Sen lisäksi, että kantelija vastasi huomautuksissaan neuvoston lausuntoon hänen alkuperäisestä väitteestään ja vaatimuksestaan, hän näytti myös tuovan esiin useita uusia kysymyksiä. Oikeusasiamies ei ymmärtänyt kantelijan haluavan esittää näitä uusia kysymyksiä lisäväitteinä ja -vaatimuksina, joista neuvostoa olisi pyydettyä antamaan lausunto.

Oikeusasiamiehen sovintoratkaisuehdotus, jota kuvataan jäljempänä, perustui näin ollen ainoastaan kantelijan alkuperäistä väitettä ja vaatimusta koskeviin tutkimuksiin.

OMBUDSMANIN TEHOKKUUDET YSTÄVÄN RATKAISUN KÄYTTÄMISEKSI

Tarkasteltuaan huolellisesti lausuntoa ja kantelijan huomautuksia oikeusasiamies ei ollut vakuuttunut siitä, että neuvosto oli vastannut asianmukaisesti kantelijan väitteeseen ja

vaatimukseen.

Ehdotus sovintoratkaisuksi

Oikeusasiamiehen ohjesäännön 3 artiklan 5 kohdassa määrätään, että oikeusasiamiehen on pyrittävä mahdollisuuksien mukaan ratkaisuun asianomaisen toimielimen kanssa hallinnollisen epäkohdan poistamiseksi ja kantelijan tyydyttämiseksi.

Oikeusasiamies teki neuvostolle seuraavan ehdotuksen sovintoratkaisuksi:

Neuvosto voisi harkita kantelijalle antamansa vastauksen tarkistamista ja täydentämistä i) hyväksymällä, että kysymys sen puheenjohtajavaltion kaupallisesta sponsoroinnista kuuluu neuvoston toimivaltaan yhteisön toimielimenä, ja ii) osoittamalla halukkuutensa toteuttaa asianmukaisessa määräajassa toimenpiteitä tällaisen sponsoroinnin estämiseksi tai säännellä sitä tavalla, jolla varmistetaan yksityisten etujen ja julkisten tehtävien välisten mahdollisten ristiriitojen asianmukainen hallinta.

Oikeusasiamiehen sovintoratkaisuehdotus perustui seuraaviin näkökohtiin:

1 Kantelija lähetti neuvostolle kirjeen, jossa hän ilmaisi huolensa siitä, että yksityiset yritykset sponsorivat neuvoston puheenjohtajavaltiota Irlantia (tammikuusta kesäkuuhun 2004). Kantelija katsoi, että se, että yksityiset yritykset sponsorivat puheenjohtajavaltio Irlantia, oli demokratian sääntöjen vastaista ja olisi voinut johtaa puheenjohtajavaltion riippumattomuuden menettämiseen ja aiheuttaa eturistiriitoja. Hän katsoi, että yksityisten yritysten ei pitäisi voida tukea EU:n johtajuutta. Kantelija väitti, että yksityisten yritysten harjoittama puheenjohtajakauden sponsorointi olisi lopetettava ja että olisi käynnistettävä tutkimus siitä, onko tällaisella Irlannin puheenjohtajakauden sponsoroinnilla vaikutusta EU:n lainsäädäntöprosessiin.

Neuvoston pääsihteeristö ilmoitti kantelijalle, että hänen kirjeensä oli toimitettu entiselle puheenjohtajavaltiolle Irlannille ja puheenjohtajavaltio Luxemburgille (joka toimi tuolloin puheenjohtajavaltiona), jotta nämä voisivat esittää näkemyksensä asiasta. Puheenjohtajavaltio Luxemburgin kantelijalle lähettämä vastaus sisälsi lyhyen yhteenvedon kantelijan kyselyistä ja tietoja puheenjohtajavaltio Luxemburgin verkkosivustosta. Se totesi myös, että puheenjohtajavaltio Luxemburgilla ei ole verkkosivustojen tukijoita.

Kantelija väitti, että neuvosto ei ollut vastannut hänen tiedusteluunsa, joka koski yksityisten yritysten harjoittamaa puheenjohtajuuden sponsorointia.

Hän vaati, että hänen pitäisi saada vastaus kysymykseensä.

2 Neuvosto totesi lausunnossaan tiivistetysti, ettei se ollut vastuussa kantelijan väitteessä esiin tuodusta asiasta. Puheenjohtajuuden järjestäminen, mukaan lukien sponsoroinnin hakeminen tiettyjen puheenjohtajuuteen liittyvien näkökohtien osalta, on asianomaisten jäsenvaltioiden viranomaisten tehtävä, eikä se kuulu neuvoston päätösvaltaan. Kyseinen sponsorointi oli

Irlannin hallituksen asia. Saatuaan kantelijan kirjeen neuvosto teki kaikkensa antaakseen hänelle vastauksen kohtuullisessa ajassa ja toimitti jäljennöksen hänen pyynnöstään puheenjohtajavaltioille Irlannille ja Luxemburgille.

Neuvosto totesi myös yhteenvetona, että yksityiset yritykset eivät ole koskaan tukeneet sitä toimielimenä, eikä se näe, miten puheenjohtajavaltio Irlannin sponsorointi olisi voinut vaikuttaa EU:n lainsäädäntöprosessiin, koska i) lainsäädäntöprosessiin osallistuu myös muita toimielimiä; ja ii) Irlannin viranomaiset tekivät mahdollisille rahoittajille selväksi, että tavaroiden ja palvelujen tarjoaminen puheenjohtajavaltiolle ei vaikuttaisi Irlannin hallituksen poliittisiin kysymyksiin tai päätöksiin.

3 Kantelija korosti huomautuksissaan, että hänen kantelunsa koski yleistä kysymystä siitä, että yksityiset yritykset sponsorivat neuvoston puheenjohtajuutta.

4 Oikeusasiamies toteaa, että vastauksissa, jotka kantelija sai vastauksena neuvostolle osoittamaansa kirjeeseen, on kaksi pääkohtaa: nimittäin i) väite, jonka mukaan neuvosto ei sinänsä ole vastuussa puheenjohtajakaudestaan sponsorointiin liittyvissä asioissa, ja ii) väite, jonka mukaan puheenjohtajavaltio Irlannin sponsorointi ei ole vaikuttanut lainsäädäntöprosessiin. Oikeusasiamies katsoo näin ollen, että hänen olisi tutkittava kantelijalle lähetettyjen vastausten riittävyys näiden kahden seikan osalta.

Puheenjohtajavaltion vastuu kaupallisesta sponsoroinnista

5 Puheenjohtajavaltion kaupallisesta sponsoroinnista oikeusasiamies toteaa, että EY:n perustamissopimuksen 203 artiklassa määrätään, että kukin jäsenvaltio hoitaa vuorollaan puheenjohtajan tehtävää neuvostossa kuuden kuukauden ajan. Oikeusasiamies toteaa myös, että asiakirjoihin tutustumista koskevan yhteisön oikeuden yhteydessä neuvosto on tehnyt aiemmassa lausunnossaan selväksi, että se ei pidä puheenjohtajavaltiota erillisenä toimielimenä (1). Samassa aiemmassa lausunnossa neuvosto erotti toisistaan neuvoston puheenjohtajana toimivan jäsenvaltion laatimat asiakirjat ja kyseisen jäsenvaltion laatimat asiakirjat, jotka eivät liity sen tehtävään neuvoston puheenjohtajana. Se lisäsi, että ainoastaan ensiksi mainittuun sovelletaan yhteisön oikeutta, joka koskee oikeutta tutustua neuvoston asiakirjoihin.

6 Oikeusasiamies yhtyy neuvoston näkemykseen, jonka mukaan puheenjohtajavaltio ei ole neuvostosta erillinen toimielin. Oikeusasiamies katsoo lisäksi, että neuvoston tekemä ero jäsenvaltion neuvoston puheenjohtajana laatimien asiakirjojen ja kyseisen jäsenvaltion laatimien asiakirjojen, jotka eivät liity sen tehtävään neuvoston puheenjohtajana, välillä on järkevä ja tarjoaa hyödyllisen analogian käsiteltävässä asiassa, joka koskee vastausta kansalaisten huoleen puheenjohtajuuden tukemisesta.

7 Oikeusasiamies ei kuitenkaan ymmärrä, millä perusteella neuvosto voisi mahdollisesti katsoa, että neuvoston puheenjohtajuuden tukeminen (toisin kuin sellaisen jäsenvaltion tukeminen, joka sattuu toimimaan puheenjohtajana) ei kuulu neuvoston toimivaltaan yhteisön toimielimenä. Oikeusasiamies katsoo näin ollen, että tämä osa neuvoston kantelijalle antamasta vastauksesta

oli riittämätön.

Kaupallisen sponsoroinnin mahdollisuus vaikuttaa lainsäädäntöprosessiin

8 Mitä tulee mahdollisuuteen neuvoston puheenjohtajavaltion kaupallisesta sponsoroinnista, joka vaikuttaa lainsäädäntöprosessiin, oikeusasiamies panee merkille, että neuvosto totesi lausunnossaan, ettei se näe, miten puheenjohtajavaltio Irlannin sponsorointi olisi voinut vaikuttaa EU:n lainsäädäntöprosessiin, koska i) lainsäädäntöprosessiin osallistuu myös muita toimielimiä; ja ii) Irlannin viranomaiset tekivät mahdollisille rahoittajille selväksi, että tavaroiden ja palvelujen tarjoaminen puheenjohtajavaltiolle ei vaikuttaisi Irlannin hallituksen poliittisiin kysymyksiin tai päätöksiin.

9 Edellä olevan i alakohdan osalta oikeusasiamies ei näe mitään syytä kiistää neuvoston ilmeistä näkemystä, jonka mukaan muiden yhteisön toimielinten rooli edistää lainsäädäntömenettelyn lahjomattomuutta. Oikeusasiamies katsoo kuitenkin myös, että vaikka neuvosto ei ole vain yksi toimija lainsäädäntöprosessissa, mahdollisuus, että kaupallinen sponsorointi voisi vaikuttaa neuvoston puheenjohtajavaltioon, heikentäisi kansalaisten luottamusta tähän prosessiin ja heikentäisi siten sen legitimitettä. Oikeusasiamies huomauttaa tässä yhteydessä, että OECD on todennut, että luottamuksen rakentaminen julkisiin instituutioihin on hyvän hallintotavan kulmakivi (2).

10 Mitä tulee ii alakohtaan, oikeusasiamies pitää merkityksellisenä ja hyödyllisenä, että neuvosto on selventänyt kantelijalle ehdot, joilla sponsorointi kutsuttiin ja puheenjohtajavaltio Irlanti hyväksyi sen. Oikeusasiamies huomauttaa kuitenkin, että yleensä pelkkää väitettä siitä, että eturistiriita ei vaikuta politiikkaan tai päätöksiin, pidetään riittämättömänä vastauksena, jos tällainen ristiriita on olemassa. Tältä osin oikeusasiamies kiinnittää neuvoston huomion periaatteisiin, jotka OECD hyväksyi kesäkuussa 2003 OECD:n *ohjeista eturistiriitojen hallitsemiseksi julkishallinnossa antamassaan neuvoston suosituksessa*. Oikeusasiamies panee erityisesti merkille seuraavan lausuman: "Vaikka eturistiriita ei ole *ipso facto* korruptiota, yhä laajemmin tunnustetaan, että yksityisten etujen ja virkamiesten julkisten tehtävien väliset ristiriidat voivat johtaa korruptioon, jos niitä hallitaan puutteellisesti" (3).

Oikeusasiamies katsoi näin ollen, että tämäkin osa neuvoston kantelijalle antamasta vastauksesta oli riittämätön.

Neuvoston vastaus sovintoratkaisua koskevaan ehdotukseen

Neuvosto lähetti lyhyen vastauksen. Se täsmensi, että syistä, jotka se oli jo esittänyt yksityiskohtaisesti kantelua koskevassa lausunnossaan, se ei voi hyväksyä sitä, että kysymys sen puheenjohtajuuden kaupallisesta sponsoroinnista kuuluu neuvoston toimivaltaan yhteisön toimielimenä. Koska neuvosto ei ole vastuussa puheenjohtajavaltion hallituksen päätöksestä hyödyntää sponsoroinnin tarjoamia mahdollisuuksia, neuvosto ei voi vastata oikeusasiamiehen pyyntöön harkita sovintoratkaisua asiaan.

Kantelijoiden huomautukset

Kantelija pahoitteli sitä, että neuvosto ei suhtautunut ymmärtäväisemmin sovintoratkaisua koskevaan ehdotukseen. Hän pyysi oikeusasiamiestä käyttämään kaikkia mahdollisia oikeudellisia keinoja vakuuttaakseen neuvoston omaksumaan sovittelevamman asenteen.

PÄÄTÖS

1 Neuvoston vastauksen riittävyys kansalaisten huoleen neuvoston puheenjohtajavaltion kaupallisesta sponsoroinnista

1.1 Kantelija väitti, että neuvosto ei ollut vastannut hänen tiedusteluunsa, joka koski yksityisten yritysten harjoittamaa puheenjohtajuuden sponsorointia. Hän vaati, että hänen pitäisi saada vastaus kysymykseensä.

1.2 Tarkasteltuaan huolellisesti lausuntoa ja kantelijan huomautuksia oikeusasiamies ei ollut vakuuttunut siitä, että neuvosto oli vastannut asianmukaisesti kantelijan väitteeseen ja vaatimukseen. Oikeusasiamiehen näkemyksen perustelut on selitetty edellä (1–10 kohta).

1.3 Oikeusasiamies ehdotti näin ollen sovintoratkaisua, jossa hän kehotti neuvostoa tarkistamaan ja täydentämään kantelijalle antamaansa vastausta i) hyväksymällä, että kysymys sen puheenjohtajuuden kaupallisesta sponsoroinnista kuuluu neuvoston toimivaltaan yhteisön toimielimenä, ja ii) ilmaisemalla halukkuutensa toteuttaa kohtuullisessa ajassa toimenpiteitä tällaisen sponsoroinnin estämiseksi tai säännellä sitä tavalla, jolla varmistetaan, että yksityisten etujen ja julkisten tehtävien välisiä mahdollisia ristiriitoja hallitaan asianmukaisesti.

1.4 Neuvoston vastauksessa todettiin, että syistä, jotka se oli jo esittänyt yksityiskohtaisesti kantelua koskevassa lausunnossaan, se ei voi hyväksyä sitä, että kysymys sen puheenjohtajuuden kaupallisesta sponsoroinnista kuuluu neuvoston toimivaltaan yhteisön toimielimenä. Koska neuvosto ei ole vastuussa puheenjohtajavaltion hallituksen päätöksestä hyödyntää sponsoroinnin tarjoamia mahdollisuuksia, se ei voi vastata oikeusasiamiehen pyyntöön harkita sovintoratkaisua asiaan.

1.5 Kantelija pyysi oikeusasiamiestä käyttämään kaikkia mahdollisia oikeudellisia keinoja saadakseen neuvoston omaksumaan sovittelevamman asenteen.

1.6 Oikeusasiamies on pohtinut huolellisesti, mitkä jatkotoimet ovat mahdollisia ja asianmukaisia, kun otetaan huomioon, että neuvosto hylkäsi sovintoratkaisua koskevan ehdotuksen. Näin tehdessään oikeusasiamies on ottanut huomioon, että kantelu koskee yleistä etua koskevia asioita eikä siinä ole kyse kantelijan henkilökohtaisista eduista.

1.7 Oikeusasiamies toteaa, että kysymys neuvoston vastuusta puheenjohtajuudesta puheenjohtajiston verkkosivuston osalta otetaan esille toisessa tapauksessa (1487/2005/GG), josta oikeusasiamies on esittänyt erityiskertomuksen Euroopan parlamentille. Oikeusasiamies katsoo, että olisi hyödyllistä ja asianmukaista kiinnittää parlamentin huomio siihen, että

käsiteltävässä asiassa tulee esiin sama kysymys. Oikeusasiamies kirjoittaa asiasta Euroopan parlamentin puhemiehelle. Oikeusasiamies katsoo, että tämän tutkimuksen yhteydessä ei tarvita lisätoimia asian tämän näkökohdan osalta.

1.8 Oikeusasiamies on tyytyväinen siihen, että kantelusta 22. marraskuuta 2005 annetussa neuvoston lausunnossa kiinnitettiin vakavaa huomiota kantelijan esiin tuomiin olennaisiin huolenaiheisiin, jotka koskivat neuvoston puheenjohtajavaltion kaupallisen sponsoroinnin mahdollisia yleisiä vaikutuksia. Sovintoratkaisuehdotuksessa selitetyistä periaatteellisista syistä oikeusasiamies kuitenkin kehotti neuvostoa harkitsemaan, että se ilmoittaisi halukkuutensa toteuttaa asianmukaisessa määräjässä toimenpiteitä estääkseen puheenjohtajakautensa kaupallisen sponsoroinnin tai säännelläkseen sitä tavalla, jolla varmistetaan, että yksityisten etujen ja julkisten tehtävien välisiä mahdollisia ristiriitoja hallitaan asianmukaisesti.

1.9 Kun otetaan huomioon neuvoston kanta, jonka mukaan se ei ole vastuussa puheenjohtajavaltion verkkosivustoista, se ei vastannut sovintoratkaisuehdotuksen tähän näkökohtaan. Neuvoston kannan huomioon ottaen oikeusasiamies katsoo, että asian tämän näkökohdan osalta ei voida edistyä tämän tutkimuksen puitteissa.

1.10 Oikeusasiamies on kuitenkin edelleen huolissaan siitä, että kansalaisten luottamus unioniin ja sen toimintaan saattaa heikentyä, jos neuvosto ei vastaa kehotukseen harkita valmiuttaan toteuttaa kohtuullisessa ajassa toimenpiteitä estääkseen puheenjohtajakautensa kaupallisen sponsoroinnin tai säännellä sitä tavalla, jolla varmistetaan, että yksityisten etujen ja julkisten tehtävien väliset mahdolliset ristiriidat hoidetaan asianmukaisesti.

1.11 Kun otetaan huomioon neuvoston kanta, jonka mukaan puheenjohtajuuden järjestäminen, mukaan lukien päätös hakea sponsorointia puheenjohtajuuden osatekijöille, kuuluu periaatteessa jäsenvaltioiden viranomaisille eikä se kuulu neuvoston toimivaltaan yhteisön toimielimenä, oikeusasiamies katsoo, että hyödyllisin toimi, jonka hän voi tässä yhteydessä toteuttaa, on saattaa asia yksittäisten jäsenvaltioiden tietoon. Oikeusasiamies kirjoittaa näin ollen kaikkien jäsenvaltioiden pysyville edustajille Euroopan yhteisöissä.

2 Päätelmät

Oikeusasiamies katsoo edellä kohdissa 1.7 ja 1.9 esitetyistä syistä, että lisätutkimukset eivät ole perusteltuja tämän kantelun osalta.

Oikeusasiamies lopettaa näin ollen asian käsittelyn.

Neuvoston pääsihteerille ilmoitetaan tästä päätöksestä.

Oikeusasiamies lähettää edellä 1.7 kohdassa mainitusta syystä myös jäljennöksen päätöksestä Euroopan parlamentin puhemiehelle.

Teidän vilpittömästi,

P. Nikiforos Diamandouros (viittaukset muokkaa)

(1) Ks. oikeusasiamiehen 30. kesäkuuta 1998 tekemä päätös kantelusta 1056/96.

(2) Vuoden 2000 ministerineuvoston julkilausuma.

(3) Liitteen johdanto-osan 4 kohta. Ks. <http://www.oecd.org/dataoecd/13/22/2957360.pdf>
[Linkki]